

prof. dr hab. Monika Wolińska  
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina  
w Warszawie

Warszawa dn. 21.05.2024

### Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne, drowi Szymonowi Morusowi.

Uchwałą nr 26/2024 Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku zostałam powołana na recenzentkę, w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego drowi Szymonowi Morusowi.

Kandydat **posiada stopień doktora sztuk muzycznych** w dyscyplinie dyrygentura, nadany uchwałą Rady Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, dnia 16 grudnia 2016, na podstawie rozprawy doktorskiej *Friedrich Wilhelm Markull - Symfonia nr 2 c-moll, op.59. Współczesne prawykonanie historycznego utworu.*

Z załączonej dokumentacji wynika, że dr Szymon Morus **nie ubiegał się wcześniej o nadanie tytułu doktora habilitowanego.**

### Edukacja

- 26.06.2008 r. – tytuł magistra sztuki w zakresie gry na skrzypcach, nadany przez Radę Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku;
- 26.06.2013 r. – tytuł magistra sztuki w specjalności dyrygentura symfoniczno-operowa, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

### Zatrudnienie

- 15.09.2008 - 30.06.2013 Elbląska Orkiestra Kameralna / muzyk-solista (I głos);
- 01.03.2009 - 31.12.2010 PSM I st. im. W. Lutosławskiego w Starogardzie Gdańskim / nauczyciel gry na skrzypcach;



- 02.09.2011 - 30.06.2016 OSM I i II st. im. F. Nowowiejskiego w Gdańsku / nauczyciel gry na skrzypcach;
- 01.09.2013 – 30.06.2014 Polska Filharmonia Bałtycka w Gdańsku / dyrygent-rezydent;
- 01.10.2013 - do chwili obecnej, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku / pedagog – dyrygentura symfoniczno- operowa, czytanie partytur, studium nad partyturą XX wieku, metodyka prowadzenia zespołów wokально-instrumentalnych, orkiestra *Pro Musica Nova*;
- 01.01.2016 - 30.09.2017 Opera Bałtycka w Gdańsku / dyrygent, z-ca kierownika muzycznego;
- 01.09.2021 - do chwili obecnej, Polska Filharmonia Sinfonia Baltica w Słupsku / pierwszy dyrygent;
- 01.06.2023 - do chwili obecnej, Polska Filharmonia Kameralna Sopot / pierwszy dyrygent gościnny;
- 01.10.2023 - do chwili obecnej, Polska Filharmonia Kameralna Sopot / Dyrektor Artystyczny Międzynarodowego Festiwalu NDI Sopot Classic.

### **Recenzja wskazanego przez kandydata osiągnięcia artystycznego**

Dr Szymon Morus wskazuje w autoreferacie na dwa osiągnięcia artystyczne:

- **płytę CD** Music of Harvey Hope
- **prawykonanie** opery *Sąd ostateczny* Krzysztofa Knittla w Operze Bałtyckiej w Gdańsku

Moja recenzja skupi się na pierwszym ze wskazanych dzieł. Powodem konieczności wyboru jest jakość nagrania opery. Pierwszym i wyraźnym planem brzmieniowym na nagraniu są soliści, natomiast nagranie brzmienia orkiestry budzi wątpliwości i w mojej ocenie nie oddaje tego, co wydarzyło się naprawdę, zatem wyklucza ocenę dzieła.

**Płyta CD Music of Harvey Hope** bez wątpienia jest ciekawym zjawiskiem na rynku fonograficznym i przybliży odbiorcom twórczość wielkiego brytyjskiego muzyka i wirtuoza gitary, ale również kompozytora. Była wydana w 2021 roku przez Small Great Music. Realizatorami nagrania są: Katarzyna Rakowiecka, Aleksandra

Koniuch, Dariusz Kabaciński. Nagranie zrealizowane zostało w dniach 7-9 lipca 2021 roku w sali koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu. Wykonawcy: Szymon Morus – dyrygent, Jakub Kościuszko – gitara, Radomska Orkiestra Kameralna. Na płycie zarejestrowane są następujące utwory: Harvey Hope – *Fantasie op. 55 for guitar and chamber orchestra*, *Herăstrău op. 51 for chamber orchestra*, *Adagio op. 52 for chamber orchestra*, *De Madrugada op. 56 – concertino for guitar and chamber orchestra*.

Bardzo podoba mi się zestawienie utworów na tej płycie, gdzie utwory z solistą, wymieniają się z utworami na orkiestrę. W mojej ocenie taki zestaw bardzo motywuje zespół orkiestrowy, a szczególnie zasadne jest to moim odczuciu, właśnie w odniesieniu do orkiestry kameralnej, smyczkowej. W utworach z solistą dr Szymon Morus prowadzi orkiestrę ze świadomością jej partnerskiej roli w kontakcie z solistą, jednocześnie zachowując proporcję i narrację dialogów. Plany są jasno dookreślone charakterystycznym brzmieniem, kolorystyką. Materiał momentami jest wymagający, tak jak np. 2 cz. *Fantasie op.55*. Słychać w tym utworze pracę włożoną w dopracowanie trudnych technicznie fragmentów i dbałość o estetykę ich przebiegu. Płyta wolna jest od mankamentów wykonawczych, aczkolwiek zdarzają się czasami krótkie przebiegi, pojedyncze takty, a czasami dźwięki, które powodują estetyczny i brzmieniowy niedosyt. Zdaję sobie jednakowoż sprawę ze specyfiki brzmienia orkiestry smyczkowej (5,4,3,3,1), czy orkiestry kameralnej i trudności, a także wyzwań, jakie stawia przed wykonawcami i realizatorami, ten aparat wykonawczy. Zarówno w utworach z solistą, jak i utworach popisowych orkiestry, zespół jest prowadzony w oparciu o konkretne i świadome założenia interpretacyjne oraz emocje. Z pewnością umiejętności dyrygenta - skrzypka były pomocne w procesie tworzenia i opracowywania materiału, pod kątem np. smyczkowania utworów, poszukiwania barwy instrumentów. Z informacji zawartej w autoreferacie wynika, że sesję nagraniową poprzedził cykl prób zakończony trasą koncertową. W kontekście sprawniejszej realizacji nagrań bez wątpienia jest to bardzo mądry krok, ale istnieje też pewne ryzyko. Często tego rodzaju zabiegi powodują niestety tzw. „zmęczenie materiałem”, co na szczęście na tej płycie nie jest słyszalne. Muzyka jest kreowana z ekspresją i wrażliwością, dopasowaną do klimatów brzmieniowych poszczególnych utworów. Tutaj moja delikatna sugestia. Więcej uwagi poświęciłabym utworowi *Adagio from Three Symphonic Poems*. W mojej ocenie zawiera on znacznie więcej niuansów i subtelności, niż te uchwycone i przedstawione na nagraniu. Utwór jest swoistym wyzwaniem w obliczu gospodarowania czasem, wyważenia ekspresji i ustalenia punktu kulminacyjnego.

Podsumowując, płyta jest ważnym zjawiskiem na rynku fonograficznym. Oprócz tego dobrze się jej słucha. Dużą jakość wnosi na tę płytę solista, Jakub Kościuszko.

Pomysł na przybliżenie twórczości brytyjskiego kompozytora również zasługuje na pochwałę. Nie jest to muzyka trudna, więc z pewnością może przypaść do gustu nawet tylko trochę wtajemniczonym słuchaczowi.

## Działalność artystyczna

Przedstawiony dorobek artystyczny Kandydata podzielony jest czytelnie na dwa etapy (przed i po uzyskaniu stopnia doktora). Dorobek jest różnorodny, od koncertów kameralnych (m.in. Orkiestra Kameralna *Progress*, Orkiestra Kameralna *Pro Musica Nova*, Orkiestra Kameralna Sopot, Elbląska Orkiestra Kameralna, Radomska Orkiestra Kameralna), koncertów symfonicznych (m.in. Polska Orkiestra *Sinfonia Iuventus*, Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie, Orkiestra Symfoniczna Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Krakowskiej, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej, Orkiestra Filharmonii Zielonogórskiej, Orkiestra Polskiej Filharmonii *Sinfonia Baltica* w Słupsku), po wystawieniu oper (Polska Opera Królewska, Opera Bałtycka w Gdańsku). W charakterze asystenta współpracował z Teatrem Wielkim w Łodzi oraz Polską Operą Królewską. W ramach współpracy w charakterze dyrygenta z Operą Bałtycką w Gdańsku, dr Szymon Morus dokonał wykonań trzech oper (premieri): *Czarnej maski* Krzysztofa Pendereckiego, *Sądu ostatecznego* Krzysztofa Knittla oraz baletu *Dziadek do orzechów* Piotra Czajkowskiego.

Podsumowując, główny trzon działalności stanowi współpraca z *Orkiestrą Kameralną Progress*, *Orkiestrą Polskiej Filharmonii Sinfonia Baltica* w Słupsku oraz *Operą Bałtycką* w Gdańsku.

Programy zadyrygowanych koncertów są różnorodne, chociaż w przeważającej ilości zawierają tytuły na orkiestrę kameralną i tytuły oper.

Na uwagę zasługuje fakt ciekawej inicjatywy i powołania do życia Orkiestry Kameralnej *Progress*. Orkiestra powstała w 2009 roku i jest wciąż rozwijającym się zespołem. Na koncercie Orkiestry są regularne koncerty, w tym obecność za granicą (koncert upamiętniający 70. rocznicę wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim – Gethsemanekirche Berlin), osiem płyt CD, działania edukacyjne, autorskie cykle koncertów, obecność na muzycznych festiwalach (*Mozartiana*, *Gdynia Classica Nova*). Orkiestra dokonała licznych prawykonań dzieł polskich kompozytorów młodego pokolenia. Zespół współpracuje również z artystami jazzowymi i muzyki rozrywkowej (m.in. z Leszkiem Możdżerem, Tymonem Tymańskim, Krystyną Stańko, Grzegorzem Markowski, Patrycją Markowską). Orkiestra wystąpiła również w widowiskach transmitowanych na żywo przez Telewizję Polską, Polsat i TVN.


Dorobek artystyczny Kandydata to również czternaście produkcji nagraniowych, w tym trzynaście płyt CD i jedna płyta DVD.



## Konkluzja

Dr Szymon Morus jest artystą, które świadomie kreuje drogę swojej kariery i rozwoju. Czyni to w oparciu o konkretne cele i ich realizację na różnych polach: artystycznym, dydaktycznym i popularyzatorskim. To ostatnie zasługuje na szczególną uwagę i uznanie. Dr Szymon Morus wykazuje się dużą aktywnością jeżeli chodzi o promocję tzw. muzyki poważnej, a w szczególności muzyki współczesnej, a będąc autorem wielu ciekawych inicjatyw, przyczynia się do jej popularyzacji.

W oparciu o kryteria zawarte w ustawie stwierdzam, że zarówno wskazane dzieło, jak i całokształt działalności, stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzycznej, dlatego **pozytywną** konkluzją wspieram dalsze działania, w procedurze postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki muzycznej, drowi Szymonowi Morusowi.

  
prof. dr hab. Monika Woźnińska  
KIEROWNIK  
Katedra Dyrygentury Symfoniczno-Operowej  
UNIwersytet Muzyczny  
FRYDERYKA CHOPINA